

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
8 oktober 2004

Ons kenmerk
IB/04/45971

Uw brief van
4 maart en 2 juli 2004

Uw kenmerk
M-04-05, M-04-40

Onderwerp
Uitkomsten Algemene
Conferentie Unesco 2003

Bijlage(n)

Bij brief van 4 maart 2004, kenmerk M-04-05, heeft de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gevraagd op welke wijze ik uitvoering zal geven aan de uitkomsten van de 32ste Algemene Conferentie in 2003. Met verwijzing naar de eerdere correspondentie hierover, informeer ik u bij deze over de Nederlandse inzet in het kader van Unesco.

Algemeen

"Since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed." (Unesco statuut)

Het belang van Unesco voor de versterking van onderwijs, cultuur en wetenschap als instrumenten ter bevordering van een mondiale orde, wordt door mij ten volle onderschreven. Unesco is een kennisorganisatie met een ethische dimensie en een belangrijke rol als normsteller. Ik streef ernaar dat ook in Nederland die betekenis van het Unesco-werk optimaal tot gelding komt en dat ons land aan dat werk een krachtige bijdrage levert. Een eerste vereiste daartoe is selectiviteit. Derhalve is de Nederlandse inzet in het kader van Unesco gericht op een beperkt aantal prioritaire thema's, waar de inzet van ons land duidelijke meerwaarde heeft voor het werk van Unesco en voor ons land.

Op basis van het Unesco-programma 2004-2005, zijn er 6 prioriteiten geïdentificeerd: culturele diversiteit, bio-ethiek, doping en sport, onderwijs, water en cultureel erfgoed. De komende twee jaar betekent dit een actieve inzet op deze thema's van de Haagse departementen, geadviseerd door de Nationale Unesco Commissie, en van de Permanente Vertegenwoordiging bij Unesco. Dit alles onder actieve coördinatie van het ministerie van OCW. Daarnaast zullen we 3 belangrijke Unesco thema's volgen die in Nederland of in ander verband aandacht vragen. Alle thema's zijn hieronder nader omschreven.

In het licht van nationale prioriteiten, zal op korte termijn bekeken worden of Nederland voldoende vertegenwoordigd is in de intergouvernementele raden van Unesco. Tevens zal na de Algemene Conferentie van Unesco in 2005 bekeken worden of de Nederlandse inzet in het kader van Unesco effectief is geweest. Dan zullen ook de rol en taken van de Nationale Unesco Commissie geëvalueerd worden.

Prioriteiten 2004-2005

Hierna volgt een korte schets van de voor Nederland relevante thema's en de acties die in het kader hiervan plaatsvinden of gepland zijn. De keuze van deze thema's is mede gebaseerd op het beleidsplan van de Nationale Unesco Commissie en is afgestemd met de relevante departementen en de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij Unesco in Parijs.

1. Culturele diversiteit:

In oktober 2003 is besloten dat Unesco voor de 33e Algemene Conferentie in 2005 een tekst zal voorbereiden voor een *Convention on the protection of the diversity of cultural contents and artistic expressions*. Het oogmerk van deze Conventie is tweërlei: i) het verkrijgen van algemene erkenning dat culturele goederen en diensten een dual karakter hebben (cultureel en economisch) en, ii) het wereldwijd ontwikkelen, en stimuleren van toepassing, van maatregelen die deze culturele goederen en diensten beschermen en bevorderen. Als voorstander van de bevordering van culturele verscheidenheid, zowel op nationaal als internationaal niveau, hoopt Nederland als onderhandelingspartij bij deze Conventie te bereiken dat er een kwalitatief hoogwaardige Conventie tot stand komt, waarin het tweeledige karakter van culturele goederen en diensten benadrukt wordt, zonder tegelijkertijd de Nederlandse opvatting uit het oog te verliezen dat onderhandelingen over handelspolitieke aangelegenheden voorbehouden zijn aan de WTO/GATS en dat in het kader van Unesco geen afspraken (kunnen) worden gemaakt die daarmee strijdig zijn.

2. Bio-ethiek:

Wetenschappelijke kennis kan zowel voor positieve als negatieve doelen worden ingezet. Unesco neemt het voortouw in de totstandkoming van een *Declaration on Universal Norms on Bioethics*, die aan de 33e Algemene Conferentie in 2005 zal worden voorgelegd. In Nederland worden nu voorbereidingen getroffen ten aanzien van de standpuntbepaling met betrekking tot de op te stellen declaratie.

3. Doping en sport:

Een mondiale Antidopingconventie is noodzakelijk bij het streven naar een optimale harmonisatie van de regelgeving om het gebruik van doping in de sport tegen te gaan. Die Conventie kan landen wereldwijd binden aan de World Anti Doping Code die in maart 2003 is vastgesteld. Gekozen is voor de ontwikkeling van de conventie in Unesco-verband. Het voorliggende ontwerp – waaraan NL actief heeft bijgedragen – wordt naar verwachting tijdens de General Conference in 2005 bekrachtigd. Vanaf dan zal de uitvoering en voortgang van de conventie door Unesco bewaakt moeten worden.

4. Onderwijs:

Onderwijs staat op het ogenblik centraal – binnen Unesco en in de meeste landen – ondermeer omdat men zich realiseert dat onderwijs een essentiële basis is voor het bereiken van duurzame economische groei en hechtere sociale samenhang. Unesco's onderwijsspeerpunten waar Nederland zich sterk voor maakt in eigen land zijn bijvoorbeeld: i) het bevorderen van burgerschap middels onderwijs, ii) het introduceren van competentiegericht onderwijs, een leven lang leren en de koppeling van formeel en informeel leren, en iii) kwaliteitsbewaking ook met het oog op consumenten-bescherming (inzake internationale onderwijsdiensten).

In het kader van ontwikkelingssamenwerking levert Nederland ook een aanzienlijke bijdrage aan capaciteit/kwaliteitsontwikkeling van het onderwijs in andere landen, onder meer via Unesco instituten zoals het International Institute for Educational Planning.

5. Water:

Nederland bezit specifieke deskundigheid op het gebied van integraal waterbeheer en kan zo een bijdrage leveren aan het verminderen van watergerelateerde problemen zoals gebrek aan schoon drinkwater, vermindering van biodiversiteit door watervervuiling, verwoestijning, overstromingen, etc. Nederland is vertegenwoordigd in zowel het intergouvernementele overlegorgaan voor het 'International Hydrological Programme' (IHP) als in de intergouvernementele 'International Oceanographic Committee'.

Daarnaast is het IHE in Delft - één van de IO-instellingen - omgevormd tot het IHE Institute for Water Education. Dit instituut is daarmee onderdeel van Unesco geworden, hetgeen bijdraagt aan verdere versterking van haar internationale aanzien als toonaangevend opleidingsinstituut voor watermanagers.

De Nationale Unesco Commissie heeft plannen ontwikkeld voor een internationaal onderzoeks- en onderwijsprogramma *Water and biodiversity in society: Pooling resources in key research and capacity-building*. Deze plannen zullen in de periode 2004-2005 verder uitgewerkt worden in samenwerking met Nederlandse instellingen en organisaties. Het programma beoogt aan te sluiten op de agenda van de Unesco, EU en Kyoto.

- 6 Bescherming van Cultureel Erfgoed met bijzondere aandacht voor Werelderfgoed:
 Tijdens de 32e Algemene Conferentie is Nederland gekozen tot lid van het Werelderfgoedcomité. Een projectgroep Nederlands Lidmaatschap Werelderfgoedcomité ondersteunt inhoudelijk de Nederlandse vertegenwoordiger. Nederland zal zich tijdens dit 4-jarig lidmaatschap vooral inzetten voor een geloofwaardig en representatief werelderfgoedstelsel waarbij internationale samenwerking en duurzaam behoud en beheer van het werelderfgoed voorop staan. Uiteraard is de bescherming van het werelderfgoed één aspect van de belangrijke rol die Unesco ook de komende periode op mondiaal terrein zal spelen bij de bescherming van cultureel erfgoed. Zo draagt Unesco, mede op verzoek van de VN, actief bij aan de bescherming van de cultuur in recente conflictgebieden als Irak en Afghanistan.

Overige thema's

Immaterieel erfgoed:

De 32ste Algemene Conferentie heeft de *Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage* goedgekeurd. Nederland heeft actief meegewerkt aan het tot stand komen van dit verdrag. Het gaat hier met name om de bewustwording van identiteit en de waardering voor eigen culturele tradities, en het bevorderen van wederzijds respect en onderlinge dialoog. Eind van dit jaar start OCW een onderzoek naar de wijze waarop het verdrag in Nederland zou kunnen worden ingevoerd en naar de consequenties van implementatie. Dit onderzoek dient ter voorbereiding van een standpunt met betrekking tot ondertekening en ratificatie van het verdrag.

Dialogue of civilizations:

In VN-verband wil men via dialogen wederzijds respect en begrip bereiken tussen verschillende culturen en beschavingen. Achterliggende doelstelling is - geheel in lijn met het VN-mandaat - bijdragen aan de vrede in de wereld en voorkomen van terrorisme. Het was de belangrijkste reden waarom de VS tijdens de 32ste Algemene Conferentie weer lid zijn geworden van Unesco. Voor Nederland is kennis hierover relevant in het kader van burgerschap en van de interculturele dialoog tussen de EU en mediterrane partners.

Internet, mensenrechten en cultuur:

Voor duurzame ontwikkeling is het belangrijk dat kennis en informatie wereldwijd worden gedeeld, tussen landen en gemeenschappen, binnen een gemeenschap, en tussen mensen. In een duurzame informatiemaatschappij bestaat vrijheid van meningsuiting en een gelijkwaardige toegang tot gevarieerde en hoogwaardige kennis en informatie. Voor Unesco geldt dat gedurende het komende biënnium alle activiteiten op het terrein van communicatie en informatie in het teken staan van de *World Summit on the Information Society (WSIS)*. Unesco huisvest onder meer de intergouvernementele raad voor Information for All, die beleidsverkenning doet op het gebied van ICT. Unesco kan een bijdrage leveren aan een binnen de Raad van Europa te ontwikkelen normatief kader inzake de informatiemaatschappij. (Als voorzitter van de Raad van Europa heeft Nederland het initiatief genomen tot een declaratie of aanbeveling over *Human rights and the rule of law in the information society*. Dit instrument zal een bijdrage vormen aan de Tunis-fase van de WSIS.)

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)